

Nr 6.

Ankom till Riksdagens kansli den 16 februari 1912 kl. 3 e. m.

Betänkande i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående visst åläggande för tillverkare af brännvin och innehafvare af anläggning för rening däraf.

(2:a Afd.)

I en inom Andra kammaren af herr *Larsson* i Klagstorp väckt motion, nr 148, hvilken hänvisats till bevillningsutskottet, hemställes, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda lämpligheten af att tillverkare af brännvin såväl som innehafvare af anläggning för rening af brännvin åläggas skyldighet att försälja allt af honom tillverkadt eller renadt brännvin, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill denna utredning kan föranleda.»

Till stöd för detta förslag har motionären anført följande:

»Under de senare åren har såväl på enskild väg som genom sammanslutningar och äfven genom statsmakternas försorg, mycket åtgjorts för att minska alkoholförbrukningen och höja folknykterheten. Fruktorna af detta arbete hafva heller icke uteblifvet, utan har man nog skäl kunna säga, att vi äro ett jämförelsevis nyktert folk.

Denna folknykterhet har framkallats icke enbart af det intensiva upplysningsarbete, som på detta område bedrifvits och fortfarande pågår, utan äfven genom lagstiftarnes åtgöranden att genom restriktiva bestäm-

melser försvåra åtkomsten af drycker med större alkoholhalt. Genom tillämpandet af sådana bestämmelser hafva stora delar af landsbygden befriat sig från all utskänkning och utminuterung af spritdrycker.

Ett förhållande, hvarigenom superiet på vissa trakter inom landet bibehålles och frodas, som torde böra göras till föremål för statsmakternas uppmärksamhet, är brännvinstillverkares rätt att för eget behof få använda det af honom tillverkade brännvinet. Vore det så att denna rätt icke missbrukades — vore därom kanhända icke mycket att säga, men för den, som känner till hur rätten handhafves, ter sig saken annorlunda.

Det torde vara för många bekant, att det icke är tillverkaren ensam, som använder sig af sin rätt i förevarande fall, utan att äfven en del af den arbetspersonal, som finnes anställd i bränneriet eller spritfabriken, gör anspråk på att af sina respektive arbetsgifvare till skänks erhålla af det tillverkade brännvinet. Samma är förhållandet mången gång med hos bränneriidkaren anställda tjänare.

Då det nu oftast är så, att brännerier och spritfabriker äro andels- eller bolagsföretag med många delägare och hvarje delägare anser sig hafva skyldigheter i förevarande fall mot sina underlydande, inses lätt hvad följden blir. Brännerierna blifva dessutom gärna ett tillhåll för kringvandrande personer med tvetydig existens. Därtill kommer äfven, att för det brännvin, som på detta sätt af tillverkaren uttages, erläggas inga försäljningsavgifter, utan tillverkaren åtnjuter en förmån framför andra medborgare och det allmänna förlorar en del inkomster. Det torde bland flertalet af befolkningen i närheten af brännerier och spritfabriker vara ett önskemål, att det påpekade missförhållandet rättas och äfven en del af brännvinstillverkarna själfva hafva uttalat sig för ändring i berörda afseende.

Frågan torde kunna lösas genom att i förordningen angående tillverkning af brännvin stadgas, att tillverkare är skyldig att försälja allt af honom tillverkad brännvin.

Huru det i ofvan omförmälda afseende tillgår vid reningsverk, torde äfven tarfva en undersökning.

Då det för enskild motionär är förenadt med stora svårigheter att verkställa undersökning af frågan i hela dess vidd, såväl som att föreslå lämplig ändring i eller tillägg till gällande förordning, har detta icke försökts, utan torde uttalade önskemålet bäst kunna tillgodoses af Kungl. Maj:t.»

Den 17 november 1911 tillsatte Kungl. Maj:t en kommitté med vidsträckt befogenhet att afgifva förslag till reformer i afseende å nykterhetslagstiftningen. Kommittén har sålunda, förutom vissa uttryckligen angifna uppgifter, fått i uppdrag »att efter behörig utredning framlägga förslag till jämväl andra välberäknade och verksamma anordningar för att begränsa rusdryckshandteringens skadliga verkningar».

Utskottet.

Enligt hvad utskottet inhämtat, kommer därvid äfven det af motionären upptagna spörsmålet att blifva föremål för kommitténs uppmärksamhet, äfven om motionen icke skulle föranleda till någon Riksdagens åtgärd.

Vid sådant förhållande och då kommitténs arbete lär komma att bedrifvas med största skyndsamhet, finner utskottet skäl ej föreligga, att något uttalande i ärendet göres från Riksdagens sida.

Utskottet får därför hemställa,

att herr Larssons i Klagstorp förevarande motion, II: 148, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående visst åläggande för tillverkare af brännvin och innehafvare af anläggning för rening däraf, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 februari 1912.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.
